

vonnis

RECHTBANK UTRECHT

Sector Civiel en Kanton
Sector Kanton

zaaknummer / rolnummer: 728111 UC EXPL 10-21066

Vonnis van 16 november 2011

in de zaak van

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
COZZMOSS B.V.,
statutair gevestigd en kantoorhoudende te Eindhoven,
eiseres,
gemachtigde mr. T. Berendsen, advocaat te Eindhoven,

tegen

de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid
ANBO,
gevestigd en kantoorhoudende te Utrecht,
gedaagde,
gemachtigde mr. L. Bakers, advocaat te Utrecht.

Partijen zullen hierna Cozzmoss en Anbo genoemd worden.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het tussenvonnis van 23 maart 2011 waarin een comparitie van partijen is gelast;
- het proces-verbaal van comparitie van partijen, gehouden op 30 september 2011;
- de tijdens de comparitie door Cozzmoss in geding gebrachte producties 19 tot en met 21;
- de tijdens de comparitie door Anbo in geding gebrachte producties 8 tot en met 12.

1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

2. De feiten

2.1. Cozzmoss is een onderneming die zich bezig houdt met het handhaven en exploiteren van auteursrechten van bij haar aangesloten (rechts)personen, waarbij het met name auteursrechten betreft die rusten op geschreven teksten of artikelen.

2.2. Aan Cozzmoss wordt door haar opdrachtgevers opgave gedaan van hun auteursrechtelijk beschermde teksten. Daarop zoekt zij met speciaal ontwikkelde software op het internet naar openbaar gemaakte teksten die inbreuk maken op de desbetreffende auteursrechten.

2.3. Ook ten behoeve van de Volkskrant B.V. (hierna: de Volkskrant) heeft Cozzmoss het vorenbedoelde onderzoek uitgevoerd. Zij deed dat op grond van een schriftelijke verklaring van de toenmalige hoofdredacteur van de Volkskrant, P.I. Broertjes, van 11 mei 2009, inhoudende:

‘Lastgeving

Bij deze bevestigt de Volkskrant B.V. de last te hebben verleend aan Cozzmoss B.V. om op eigen naam de aan de Volkskrant B.V. toekomende Intellectuele Eigendomsrechten, waaronder begrepen de auteursrechten, te handhaven die de Volkskrant B.V. toekomen terzake de door haar gepubliceerde c.q. openbaar gemaakte artikelen, alsmede alle in dat verband noodzakelijke (rechts)handelingen te verrichten, rechtsmaatregelen te treffen, procedures te voeren en schikkingen te treffen.’

2.4. Bij het bedoelde onderzoek stuitte Cozzmoss op een aantal door Anbo op haar website www.anbo.nl (met bronvermelding) openbaar gemaakte artikelen, ter zake waarvan het auteursrecht aan de Volkskrant toebehoort, aangezien die artikelen zijn geschreven door vijf journalisten die krachtens arbeidsovereenkomst in haar dienst werkzaam zijn. Het betreft artikelen die in de Volkskrant zijn geplaatst tussen september 2006 en juli 2009 en die kort na die plaatsing door Anbo integraal zijn overgenomen en zijn geplaatst en geplaatst gehouden op een of meer van de pagina's van haar voornoemde website.

2.5. Bij brief van 2 februari 2010 heeft Cozzmoss Anbo gewezen op haar beweerdelijk inbreukmakend en onrechtmatig handelen met betrekking tot de plaatsing van de genoemde artikelen en Anbo gesommeerd om dit handelen te staken en gestaakt te houden. Daarnaast is Anbo gesommeerd tot betaling van de door de Volkskrant geleden schade en gemaakte kosten ad EUR 4.385,84. De genoemde som bestaat uit een hoofdsom ter zake van de zogenaamde economische waarde van de in geding zijnde artikelen, alsmede uit bijkomende kosten. Die hoofdsom beloopt EUR 3.767,04, zijnde tweemaal die economische waarde. Het gaat daarbij om EUR 1.883,52 als eenmaal die waarde, welke is berekend door per woord van de artikelen EUR 0,36 te berekenen, zijnde de door de Volkskrant gehanteerde hergebruiksvergoeding, welke zij rekent aan personen of instellingen die onder haar auteursrecht vallende artikelen (verder) openbaar willen maken.

2.6. Anbo heeft de artikelen direct na de genoemde sommatie verwijderd en verwijderd gehouden, doch heeft geweigerd enig bedrag aan Cozzmoss te voldoen.

2.7. Bij schrijven van 11 maart 2011 heeft F.C.R. Campagne, lid van de Raad van Bestuur van de bestuurder van de Volkskrant, te weten de Persgroep Nederland B.V., verklaard:

‘Bij deze bevestigt de Volkskrant B.V. (‘de Volkskrant’) de last te hebben verleend aan Cozzmoss B.V. om op eigen naam de aan de Volkskrant toekomende Intellectuele Eigendomsrechten, waaronder begrepen de auteursrechten, te handhaven die de Volkskrant toekomen ter zake de door haar gepubliceerde c.q. openbaar gemaakte artikelen, alsmede alle in dat verband noodzakelijke (rechts)handelingen te verrichten, rechtsmaatregelen te treffen, procedures te voeren en schikkingen te treffen.’

3. Het geschil

Vorderingen van Cozzmoss

- 3.1. Cozzmoss vordert bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad:
1. te verklaren voor recht dat Anbo:
 - i) inbreuk heeft gemaakt op de auteursrechten die rusten op de in de aan sommatiebrief d.d. 2 februari 2010 gehechte factuur gespecificeerde artikelen van de Volkskrant;
 - ii) door het onder i) omschreven handelen toerekenbaar onrechtmatig heeft gehandeld;
 - iii) gehouden is de schade te vergoeden die de Volkskrant heeft geleden ten gevolge van haar inbreukmakend en onrechtmatig handelen zoals ten processe omschreven;
 2. Anbo te bevelen met onmiddellijke ingang iedere inbreuk op de auteursrechten die rusten op door de Volkskrant openbaar gemaakte artikelen te staken en gestaakt te houden, zulks op straffe van een dwangsom van EUR 1.000,00 voor iedere dag of in ieder geval, zulks ter keuze van Cozzmoss, van gehele of gedeeltelijke niet-nakoming van dit bevel;
 3. Anbo **primair** te veroordelen tot betaling aan Cozzmoss van een bedrag van EUR 4.088,34, **subsidiair** Anbo te veroordelen tot betaling aan Cozzmoss van een bedrag van EUR 2.204,82, **meer subsidiair** Anbo te veroordelen tot betaling aan Cozzmoss van een bedrag dat de kantonrechter in goede justitie juist acht;
 4. Anbo te veroordelen in de kosten van deze procedure ex artikel 1019h Rv (tot en met de comparitie van partijen in totaal EUR 3.520,64) en met bepaling dat Anbo de wettelijke rente over de proceskosten verschuldigd is vanaf 14 dagen na de dag van het te dezen te wijzen vonnis.

Standpunt van Cozzmoss

3.2. Cozzmoss stelt dat sprake is van inbreuk op het auteursrecht van de Volkskrant, omdat Anbo de desbetreffende auteursrechtelijk beschermde artikelen één op één heeft overgenomen op haar webpagina, waardoor zij een en ander heeft geopenbaard en (dus) verveelvoudigd zonder een daartoe strekkende toestemming van de Volkskrant. Anbo is aansprakelijk voor de schade die de Volkskrant lijdt door het inbreukmakend en onrechtmatig handelen. De schade bestaat in ieder geval uit verlies aan exclusiviteit van de auteursrechten en vermindering van exploitatiemogelijkheden. Door het openbaar maken van de bewuste artikelen op de website van Anbo zullen geïnteresseerde lezers mogelijk niet meer op de website van de Volkskrant terechtkomen. De gehele artikelen staan immers op de website van Anbo. Aldus is de "traffic" naar de website van de Volkskrant verlaagd, wat tot schade heeft geleid bij haar. De genoemde "economische waarde" van de artikelen vormt een objectief en juist vertrekpunt om in gevallen als deze de schadevergoeding vast te stellen. Voor het schenden en aantasten van de in het geding zijnde auteursrechten wordt aanspraak gemaakt op tweemaal de economische waarde. Aangezien Anbo heeft nagelaten vooraf de benodigde toestemming te vragen aan de Volkskrant, is het dan ook niet meer dan redelijk dat de economische waarde wordt verdubbeld. Deze methodiek valt binnen het bestek van de Auteurswet 1912 (hierna: Aw), die toelaat dat de rechter de schadevergoeding kan vaststellen als een forfaitair bedrag, alsmede binnen het bestek van artikel 6:97 BW, welk artikel de rechter nu eenmaal grote vrijheid biedt bij het vaststellen van de hoogte van de schadevergoeding. Deze methode sluit daarnaast aan bij wat gebruikelijk is in de

branche. Subsidiar wordt aanspraak gemaakt op betaling van eenmaal de "economische waarde". Alle kosten waarvan vergoeding wordt gevorderd, worden zonder meer door Cozzmoss aan de Volkskrant doorberekend.

Standpunt van Anbo

3.3. Anbo heeft geconcludeerd tot afwijzing van het gevorderde met veroordeling van Cozzmoss in de gemaakte kosten, op de voet van artikel 1019h Rv ad EUR 7.868,73. Zij voert daartoe het volgende aan.

De Aw staat niet toe dat een auteursrechthebbende zijn rechten door een ander doet handhaven door daartoe aan die ander een last af te geven. De wet laat immers, in artikel 27a, slechts een volmacht tot die handhaving toe en dan nog alleen in het geval van een door de auteursrechthebbende aan de ander verleende licentie.

Voor zover de verklaring van hoofdredacteur P.I. Broertjes niet als last maar als volmacht moet worden gezien, geldt dat P.I. Broertjes niet bevoegd was om deze aan Cozzmoss te verstrekken. De bekrachtiging van die volmacht door F.C.R. Campagne is gedaan nadat Anbo in het geding de ongeldigheid van de volmacht door P.I. Broertjes had ingeroepen. Die bekrachtiging moet daarom in het licht van artikel 3:69 lid 3 BW zonder gevolg blijven. Anbo had de in geding zijnde artikelen te goeder trouw (en met bronvermelding) op haar website geplaatst en heeft ze direct na de sommatie verwijderd (gehouden). Slechts een klein aantal internetgebruikers bezoekt haar website. Bovendien is de sommatie eerst geruime tijd na de plaatsing op de website van Anbo gedaan. De hergebruiksvergoeding mag niet als basis voor de schadevergoeding dienen omdat deze van een in tijd onbeperkt hergebruik uitgaat en daarvan was in casu geen sprake, gezien de verwijdering. In het licht van deze omstandigheden moet de slotsom zijn dat de Volkskrant geen schade heeft geleden althans een veel geringere schade dan Cozzmoss stelt. Niet gebleken is dat alle kosten waarvan Cozzmoss vergoeding vordert, kosten van de Volkskrant zijn.

4. De beoordeling

Kan Cozzmoss krachtens lastgeving de rechten van de Volkskrant jegens Anbo geldend maken ?

4.1. Anders dan Anbo stelt is in de Aw geen beperking opgenomen voor het geldend maken van de rechten van een auteursrechthebbende, in het geval deze daartoe een derde wenst in te schakelen en dat geldend maken door middel van een last aan die ander opdraagt. Artikel 27a lid 2 van de Aw bepaalt de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder een vordering tot winstafdracht en tot rekening en verantwoording omtrent winstafdracht kan worden ingesteld, indien er zowel een auteursrechthebbende is als ook een licentienemer. Dat heeft met een last als hiervoor genoemd niets van doen. Het verweer van Anbo op dit punt faalt.

Welke (processuele) betekenis komt toe aan de door P.I. Broertjes afgegeven last en die van F.C.R. Campagne ?

4.2 Naar de kantonrechter afleidt uit de tekst van de lastgeving, zoals onder 2.3 en 2.7 vermeld, gaat het daarbij om een zogenaamde cessie ter incasso, inhoudend dat Cozzmoss de vorderingen van de Volkskrant op eigen naam – van Cozzmoss – in rechte geldend zal maken. Nu het daarbij niet draait om het geldend maken van die aanspraken in naam van de

Volkskrant zelf, is daarom daarbij geen sprake van een volmacht. Artikel 3:69 lid 3 BW mist reeds daarom toepassing. Indien P.I. Broertjes ten tijde van het geven van de last op 11 mei 2009 niet bevoegd was om een dergelijk besluit namens de Volkskrant te nemen, geldt in elk geval dat (naar niet is weersproken) dat - gelijkkluidende - besluit op 11 maart 2011 bevoegdlijk namens de Volkskrant is genomen door haar (indirect) bestuurder F.C.R. Campagne. Dat betekent dat op zijn minst genomen sedert 11 maart 2011 Cozzmoss het recht toekomt de onderhavige vordering jegens Anbo geldend te maken. Nu naar geldend recht een 'gewone' cessie (dus niet: slechts ter incasso), gedurende een aanhangig geding tot stand gebracht, meebrengt dat de cessionaris sedertdien (mede) als partij in het geding kan worden aangemerkt, geldt dat temeer in de onderhavige situatie. Een en ander betekent dat Cozzmoss de in geding zijnde vordering in rechte kan instellen en dat in zoverre niet van belang is of P.I. Broertjes op 11 mei 2009 bevoegd was de bedoelde last af te geven. Die kwestie kan daarom blijven rusten. Zoals Anbo heeft aangevoerd, kan de vraag naar P.I. Broertjes' bevoegdheid en de wijze waarop daarover in het geding is getwist, echter wel van invloed zijn op de beslissing omtrent de proceskosten, maar ook in zoverre behoeft de bevoegdheidskwestie geen nadere bespreking, nu de kantonrechter, zoals hieronder te vermelden, de proceskosten reeds op andere gronden tussen partijen zal compenseren en in de eventuele onbevoegdheid van Broertjes geen grond is gelegen om tot een ander oordeel omtrent de gedingkosten te komen.

De verdere beoordeling van de vordering

4.3. De vordering van Cozzmoss ziet op een hoofdsom ad EUR 4.088,34, zijnde het totaal van EUR 3.764,04 (tweemaal de genoemde 'economische waarde') en van EUR 270,00 en de daarover te berekenen 19% btw. Laatstgenoemd bedrag betreffen administratiekosten, welke beweerdelijk voorafgaand aan het geding zijn gemaakt.

4.4. Uit de inhoud van de in het geding zijnde artikelen kan genoegzaam worden afgeleid dat het 'andere geschriften' betreft zoals omschreven in artikel 10, lid 1 aanhef en onder 1° Aw, reden waarom ter zake van die artikelen in beginsel de door de Aw geboden bescherming kan worden ingeroepen. Op grond van artikel 1 Aw heeft de Volkskrant als auteursrechthebbende dan ook het uitsluitend recht om deze artikelen openbaar te maken en te verveelvoudigen. Anderen mogen dit in beginsel niet dan met voorafgaande toestemming van de Volkskrant, tenzij zij zich op een beperking van de Aw kunnen beroepen, doch daaromtrent is niets gesteld of gebleken. Dat betekent dat Anbo in beginsel gehouden is de schade die de Volkskrant mocht hebben geleden, te vergoeden.

Schadevergoeding

4.5. De kantonrechter is van oordeel dat Cozzmoss voldoende feiten heeft gesteld op grond waarvan kan worden aangenomen dat de Volkskrant als gevolg van de genoemde inbreuk schade heeft geleden.

4.6. De kantonrechter neemt voor de begroting van de schade als uitgangspunt dat de Volkskrant tenminste aanspraak heeft op voldoening door Anbo van een schadebedrag dat de hoogte belooft van een redelijke gebruiksvergoeding. Het gaat immers om hergebruik van krantenartikelen en vast staat dat de Volkskrant aan toestemming voor hergebruik een vergoeding (van EUR 0,36 per woord) pleegt te verbinden. Genoemd bedrag per woord moet daarom als basis worden genomen voor de te begroten schade, als begrotingswijze die het meest in overeenstemming is met de aard van de door de Volkskrant geleden schade.

Anders dan Anbo betoogt, bestaat er niet (voldoende) grond om een lager bedrag aan schade te becijferen, nu de door haar aangevoerde omstandigheden daartoe niet voldoende redengevend zijn. Met name geldt hier dat, zou met die omstandigheden rekening worden gehouden, de Volkskrant (of Cozzmoss te haren behoeve) genoopt wordt telkens na te gaan in welke mate de (verder) openbaar gemaakt artikelen het publiek hebben bereikt. Dat kan van haar niet worden verlangd, temeer niet nu (naar Anbo wist of behoorde te weten) een dergelijk onderzoek ook niet aan het verlenen van toestemming voor hergebruik vooraf gaat, zodat de verwachte of gerealiseerde 'verspreidingsgraad' bij hergebruik niet op de verschuldigde hergebruiksvergoeding van invloed is. Dat die vergoeding vooraf wordt voldaan en daarmee het hergebruik is toegestaan zonder tijdslimiet, leidt hier evenmin tot een ander oordeel, reeds omdat de in geding zijnde artikelen gedurende een aanmerkelijke periode op de website van Anbo te lezen zijn geweest.

4.7. Cozzmoss stelt dat een verdubbeling van het aan de hand van de genoemde tarieven berekende schadebedrag op zijn plaats is. Van Cozzmoss mag worden verwacht dat zij voldoende stelt om vast te kunnen stellen dat sprake is van een hogere schade dan de schade die is becijferd op basis van - éénmaal - de gederfde gebruiksvergoeding. Anders komt de verdubbeling neer op een boete, in plaats van schadevergoeding. Voor toewijzing van een boete is binnen het kader van artikel 27a Aw echter geen plaats. De hier van Cozzmoss te verlangen toelichting ontbreekt. De door de inbreuk veroorzaakte schade wordt in een geval als dit - waarin de rechthebbenden toestemming voor hergebruik tegen betaling plegen te geven - in beginsel volledig gecompenseerd door de redelijke gebruiksvergoeding. Hetzelfde geldt voor de stelling van Cozzmoss dat de traffic naar de websites van de kranten is afgenomen, de stelling dat de Volkskrant schade lijdt omdat zij door hergebruik zonder toestemming feitelijke zeggenschap verliest en de stelling dat het (inbreukmakend) gebruik op het internet een grote vlucht kan nemen, waardoor de kranten exploitatiemogelijkheden verliezen. Ook de schade die met elk van deze omstandigheden samenhangt, moet worden geacht te worden vergoed door betaling van een schadebedrag dat is berekend op basis van éénmaal de hergebruiksvergoeding.

4.8. Aan de Algemene Voorwaarden van de NVJ kan in dit geval geen betekenis worden toegekend, nu Anbo daar niet aan is gebonden en omdat zonder nadere toelichting, die ontbreekt, niet mag worden aangenomen dat de in die voorwaarden genoemde vergoeding van 300% van het overeengekomen honorarium gebaseerd is op een schadeberekening.

4.9. Al het voorgaande leidt tot de slotsom dat de door Anbo te vergoeden schade moet worden bepaald op éénmaal de door Cozzmoss gehanteerde "economische waarde", oftewel EUR 1.883,52. De desbetreffende deelvordering zal tot dat bedrag worden toegewezen. De daarmee samenhangende vorderingen worden deels toegewezen als na te melden en deels afgewezen.

Het gevorderde gebod tot onthouding van verdere auteursrechtinbreuken

4.10. Nu Anbo onweersproken heeft gesteld direct na de sommatie door Cozzmoss de in geding zijnde artikelen van haar website te hebben verwijderd en verwijderd gehouden, alsmede dat zij - nu zij op deze kwestie alert is - niet opnieuw een dergelijke inbreuk zal plegen, heeft Cozzmoss onvoldoende belang bij het gevorderde gebod. Die deelvordering zal daarom worden afgewezen.

Administratiekosten en btw

4.11. Nu Cozzmoss heeft gesteld dat alle kosten die zij maakt, door haar aan de Volkskrant worden doorberekend, is het enkele verweer van Anbo dat de juistheid van die stelling niet vaststaat, onvoldoende. De gevorderde EUR 270,00 plus EUR 51,30 btw, samen EUR 321,30, is daarom, als onvoldoende weersproken, toewijsbaar.

De kosten ex artikel 1019h Rv

4.12. Nu Anbo gemotiveerd verweer heeft gevoerd tegen hetgeen Cozzmoss heeft gevorderd (met inbegrip van de vordering ex artikel 1019h Rv) en partijen, gezien de vorderingen enerzijds en gezien hetgeen wordt toegewezen anderzijds, als over en weer deels in het ongelijk gesteld moeten worden aangemerkt, dienen de gedingkosten tussen partijen te worden gecompenseerd als na te melden. Weliswaar omvat een vergoeding op basis van artikel 1019h Rv niet alleen een bedrag aan gedingkosten, maar tevens een bedrag aan buitengerechtigde kosten, maar voor toewijzing van een deelbedrag in verband met de laatstgenoemde post bestaat hier geen grond, reeds omdat door Cozzmoss niet is gespecificeerd in hoeverre haar desbetreffende deelvordering op dergelijke kosten ziet.

5. De beslissing

De kantonrechter

- 5.1. verklaart voor recht dat Anbo inbreuk heeft gemaakt op het auteursrecht dat rust op de in de aan de sommatiebrief van 2 februari 2010 gehechte factuur gespecificeerde artikelen van de Volkskrant;
- 5.2. verklaart voor recht dat Anbo door het hiervoor omschreven handelen toerekenbaar onrechtmatig heeft gehandeld;
- 5.3. verklaart voor recht dat Anbo gehouden is schade te vergoeden die de Volkskrant heeft geleden ten gevolge van haar inbreukmakend en onrechtmatig handelen;
- 5.4. veroordeelt Anbo om tegen behoorlijk bewijs van kwijting aan Cozzmoss te betalen een bedrag van EUR 2.204,82;
- 5.5. verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad;
- 5.6. compenseert de gedingkosten tussen partijen, aldus dat elk van partijen de eigen kosten draagt;
- 5.7. wijst af het meer of anders gevorderde.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.A. Steenbergen en in het openbaar uitgesproken op 16 november 2011

type: RS/colk: LdV

VOOR AFSCHRIJF
DE GRIFFIER VAN DE RECHTBANK
UTRECHT.